

Sygn. akt XI W 9005/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Monika Makowska

Protokolant: Karolina Szczęsna

Oskarżyciel publiczny: K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2015 roku w W.

sprawy **T. M.**

syna W. i U.

urodzonego (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 09 kwietnia 2014r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki H. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 14.03.2014 r. o godzinie 23:45 na ul. (...) przy ul. (...) w W.,

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw

orzeka

I. obwinionego **T. M.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje go, zaś na podstawie art. 96 § 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 600 (sześćset) złotych;

II. na podstawie art. 627 kpk w związku z art. 119 kpw, art. 118 § 1 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 9005/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całości materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 marca 2014 roku o godz. 23:45 na ul. (...) przy ul. (...) w W. za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości zostało wykonane zdjęcie pojazdowi marki H. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 65 km/h, czym kierowca dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92a kw.

Właścicielem w/w pojazdu w dniu popełnienia wykroczenia był T. M. zam. ul. (...), (...)-(...) W.. Do właściciela pojazdu wysłano dwukrotnie wezwania wraz z formularzami oświadczeń do wyrażenia zgody na ukaranie mandatem karnym

za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia do wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem, które zostały odebrane przez niego kolejno dnia 02 kwietnia 2014 r. oraz 09 lipca 2014r.

Następnie do obwinionego wysłano wezwanie do osobistego stawiennictwa w terminie siedmiu dni w siedzibie Straży Miejskiej m.st. W. przy ul. (...) w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 kw w sprawie niedopełnienia ustawowego obowiązku wskazania osoby użytkującej pojazd H. nr rej. (...) w dniu 14.03.2015 r. o godz. 23:45.

W związku z niedopełnieniem obowiązku wskazania osoby użytkującej pojazd w oznaczonym czasie zgodnie z art. 96 § 3 Kodeksu Wykroczeń, Straż Miejska wysłała do obwinionego pismo informujące o odstąpieniu od sporządzenia protokołu przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie w/w wykroczenia.

W dniu 22 grudnia 2014 roku do siedziby Straży Miejskiej w W., przy ul. (...) zgłosił się T. M.. Po przedstawieniu zarzutu z art. 96 § 3 kw na ww. nałożono mandat karny kredytowany w wysokości 500 zł oraz poinformowano o prawie do odmowy przyjęcia mandatu karnego, z którego ww. skorzystał.

Finalnie sprawa została przesłana do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie, o czym T. M. został poinformowany.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowych wyjaśnień obwinionego (k. 11v – 12, 75), notatek urzędowych (k. 1-3, 13), wezwań (k. 4,6,8), zwrotnych potwierdzeń odbioru (k. 5,7,9), pisma Straży Miejskiej z dn. 16.12.2014r. (k. 10), informacji ze Straży miejskiej i płyty CD (k. 69 – 70).

Obwiniony w toku postępowania wyjaśniającego jak i postępowania sądowego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, iż nie był w stanie wskazać osoby prowadzącej jego pojazd w określonym czasie, gdyż rejestracja wykroczenia przez fotoradar miała miejsce w marcu 2014 r., natomiast on stawił się w siedzibie Straży Miejskiej w grudniu 2014 r. Nadto stwierdził, iż zdjęcie okazane przez Straż Miejską jest niewyraźne. Powoływał się również na prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie wynikające z art. 183 § 1 kpk. Wyjaśnił, że jeżeli wskazałby osobę, co do której nie był pewien czy prowadziła pojazd w dniu popełnienia wykroczenia, to naraziłby się na odpowiedzialność za składanie fałszywych zeznań. W dalszej części potwierdził, iż otrzymał wezwanie ze Straży Miejskiej w dniu 02 kwietnia 2014 r. Z uwagi jednak na fakt, że w tamtym okresie prowadził jeszcze firmę i otrzymywał dużo korespondencji, to w/w wezwanie nie wydało się dla niego ważne, zwłaszcza, iż sam o tak późnej porze pojazdu zazwyczaj nie prowadzi. Wobec czego odłożył to wezwanie na bok.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd odmówił waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionego w zakresie jakim twierdzi, iż nie jest w stanie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania w dniu 14 marca 2014r, uznając je za przyjętą linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności za popełnione wykroczenie. Linia obrony obwinionego sprowadza się bowiem do twierdzenia, iż okazane mu zdjęcie jest nieczytelne oraz wskazania na zbyt duży upływ czasu. Jednocześnie obwiniony kwestionował uprawnienie Straży Miejskiej do występowania w niniejszej sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego, co w ocenie Sądu oparte jest na błędnej analizie prawnej stanu faktycznego. W ocenie Sądu obwiniony pomimo wezwania, nie wykonał ciążącego na nim obowiązku wskazania na żądanie organu, osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w określonym czasie. Nie był w jakikolwiek sposób z obowiązku tego zwolniony. Obwiniony jako właściciel tego pojazdu powinien kontrolować i nadzorować, komu powierza użytkowanie samochodu w określonym czasie.

Sąd jako podstawę dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych oparł się na materiale dowodowym w postaci: notatek urzędowych (k. 1-3, 13), wezwań (k. 4,6,8), zwrotnych potwierdzeń odbioru (k. 5,7,9), pisma Straży Miejskiej z dn. 16.12.2014r. (k. 10), informacji ze Straży miejskiej i płyty CD (k. 69 – 70).

Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności. Sąd z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Dokonując subsumcji tak ustalonego w sprawie stanu faktycznego pod obowiązujące przepisy sprawa, Sąd doszedł do przekonania, iż swoim zachowaniem obwiniony T. M. wyczerpał znamiona wykroczenia spenalizowanego w art. 96 § 3 kw.

Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawo o ruchu drogowym na obwinionym jako współwłaścicielu pojazdu ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (S. R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Jednocześnie wskazać należy, iż stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy podkreślić, że w niniejszym postępowaniu bezsporne jest, iż w dniu 14 marca 2014 roku o godz. 23:45 na ul. (...) przy ul. (...) w W. ujawnione zostało wykroczenie drogowe polegające na przekroczeniu prędkości przez kierującego pojazdem marki H. o nr rej. (...) tj. czyn z art. 92a kw. Potwierdziły to zebrane w sprawie dowody w postaci notatki urzędowej (k. 1-3) oraz płyta CD (k. 70). Okoliczności tej nie kwestionował również obwiniony na żadnym etapie postępowania.

Nie ulega również wątpliwości, iż właściciel pojazdu marki H. o nr rej. (...) tj. obwiniony T. M. został skutecznie wezwany przez Straż Miejską m.st. W. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdem w wymienionym wyżej dniu. Obwiniony bowiem przyznał, iż otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej wskazane na karcie 4 akt sprawy.

W ocenie Sądu z obowiązku wskazania kierującego pojazdem obwiniony mógłby zostać zwolniony jedynie w przypadku, gdyby zostało ustalone, że pojazd w tym czasie został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Taka sytuacja jednak nie miała miejsca, co potwierdził też w swych wyjaśnieniach sam obwiniony. Mimo to obwiniony nie wskazał komu powierzył pojazd marki H. o numerze rejestracyjnym (...) do kierowania w dniu 14 marca 2014 r. o godz. 23:45 w W. na ul. (...) przy ul. (...). Faktu niewskazania obwiniony nie kwestionował. Uważał on jednak, że nie był w stanie wskazać, gdyż przedstawiona dokumentacja fotograficzna była bardzo niskiej jakości i na jej podstawie obwiniony nie był w stanie jednoznacznie stwierdzić kto prowadził pojazd. Nadto powoływał się na przepis art. 183 § 1 kpk.

Zdaniem Sądu powyższe okoliczności nie mają znaczenia dla zwolnienia się od obowiązku z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym. Z tych przepisów wynika bowiem ciężący na tych podmiotach obowiązek należytego zabezpieczenia pojazdu i kontrolowania kto go użytkuje. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, iż przepisy art. 78 ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym nie uzależniają możliwości wykonania wskazanego tam obowiązku od czytelności zdjęcia z fotoradaru co do osoby kierującej pojazdem. Zdaniem Sądu obwiniony powinien wykonać swój obowiązek bez względu na możliwość rozpoznania osoby tam się znajdującej jako kierowca.

Błędne było również powoływanie się przez obwinionego na art. 183 § 1 kpk. Sąd w rozpoznawanej sprawie podziela zdanie Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 30 listopada 2004 roku sygn. akt I KZP 26/04 (OSNKW 2004/11-12/102), iż w sprawach o wykroczenia nie znajduje zastosowania art. 183 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, ponieważ przepis ten upoważnia do uchylenia się od odpowiedzi na pytania, wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe, nie zaś wykroczenie. W konsekwencji, także osoba rozpytywana w sposób pozaprocesowy przez uprawniony organ, żądający od niej informacji, którą z mocy przepisu szczególnego ma obowiązek przekazać temu organowi, może odmówić udzielenia odpowiedzi, czyli nie udzielić określonej wiadomości, tylko wówczas, gdy owa odpowiedź (informacja) mogłaby narazić osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a nie za wykroczenie.

Obwiniony podnosił również, iż Straż Miejska nie jest uprawniona występowania w niniejszej sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego.

Należy wskazać dzieląc stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego 30 września 2014 roku sygn. akt I KZP 16/14 (OSNKW 2014/11/80), iż na podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń.

Zdaniem Sądu wezwanie skierowane do obwinionego było zgodne z prawem. Obwiniony został wezwany albo do wskazania, że to on jechał pojazdem albo do tego komu powierzył ten pojazd. Obwiniony miał wykonać obowiązek w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma, czego nie zrobił. Ponadto wskazać należy, iż w przypadku braku możliwości zapamiętania tych danych, właściciel może np. prowadzić w tym celu stosowny rejestr tak, aby zgodnie z ustawą efektywnie wywiązać się z obowiązku wobec organu, w sytuacji zwrócenia się o takie dane przez organ zgodnie z art. 96 § 3 kw. Niewątpliwym jest natomiast, że powierzanie samochodu wielu osobom w żaden sposób nie może zwalniać jego właściciela czy posiadacza z obowiązku z art. 78 ust. 4 p.r.d. Obowiązek ten dotyczy, bowiem, w równym stopniu wszystkich właścicieli i posiadaczy pojazdów – bez względu na to czy jedynie oni sami użytkują swoje pojazdy czy też oddają je do korzystania innym osobom.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż obwiniony wypełnił znamiona czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw, przy czym czyn obwinionego był społecznie szkodliwy.

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina nie budzi żadnych wątpliwości.

Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. W myśl natomiast art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

W przedmiotowej sprawie zapytanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionego w stosunkowo krótkim czasie od daty zdarzenia, co umożliwiło ustalenie przez niego, kto w tym dniu użytkował samochód. W konsekwencji należy uznać, że obwiniony jako właściciel pojazdu, podając, że nie może lub nie jest w stanie pamiętać kto prowadził pojazd, a jednocześnie nie zabezpieczając sobie danych na temat tego komu powierzył pojazd, biorąc pod uwagę istnienie ustawowego obowiązku określonego w art. 96 § 3 kw, i przewidując możliwość popełnienia tego wykroczenia, godził się na to. Obwiniony sam przyznał, że odłożył pismo Straży Miejskiej, uznając je za mało ważne a zatem miał świadomość możliwości ponoszenia odpowiedzialności, za niewywiązanie się z obowiązku udzielenia odpowiedzi. Uwzględniając powyższe Sąd uznał, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn umyślnie z zamiarem ewentualnym.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu zostały spełnione przesłanki do poniesienia przez obwinionego odpowiedzialności za popełnione wykroczenie.

Wymierzając obwinionemu karę, Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w wysokości 600 złotych w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy, jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów sprawy. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego Sąd zważył, że T. M. popełnił wykroczenie na skutek naruszenia istotnego obowiązku z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Wymierzając obwinionemu karę Sąd miał na uwadze, że tego typu wykroczenia, jakie popełnił obwiniony, zdarzają się w obecnych czasach nagminnie. W związku z tym, wymogi społecznego oddziaływania w zakresie kształtowania prawidłowych postaw wobec porządku prawnego sprawiają, że kary wymierzone za takie wykroczenia powinny odstraszać od ich popełniania i uświadamiać konieczność wywiązywania się z obowiązku z art. 78 ust. 4 p.r.d. Sąd uwzględnił również warunki materialne i finansowe obwinionego, który osiąga dochody w kwocie 2600 złotych miesięcznie. Orzeczona kara jest karą spełniającą swe cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 60 (sześćdziesiąt) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).